

Sygn. akt IV CZ 38/12

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Antoni Górski

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

ze skargi uczestników postępowania

o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym postanowieniem
Sądu Okręgowego w S.

z dnia 13 kwietnia 2011 r., w sprawie z wniosku E. Ł. przy uczestnictwie E. D. i S.
D.

o rozgraniczenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 6 czerwca 2012 r.,

zażalenia uczestników postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego w S.

z dnia 5 stycznia 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 5 stycznia 2012 r. odrzucił skargę E. D. i S. D. o wznowienie postępowania w sprawie o rozgraniczenie nieruchomości, zakończonego prawomocnym postanowieniem tego Sądu z dnia 13 kwietnia 2011 r.

Skarżący byli uczestnikami postępowania o rozgraniczenie i domagali się wznowienia tego postępowania powołując się na wykrycie środka dowodowego, który mógł mieć wpływ na wynik sprawy (art. 403 § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.): otrzymanie w dniu 21 września 2011 r. od Zakładu Usług Geodezyjnych pisemnych wyjaśnień dotyczących wykonanej przez ten Zakład modernizacji ewidencji gruntów. Z otrzymanych przez skarżących wyjaśnień wynikało, że w toku prac modernizacyjnych, które się zakończyły w dniu 22 listopada 2010 r., odnaleziono część punktów osnowy, nie odnaleziono jednak punktu osnowy 111t.; punkt osnowy 829-2327 (stary numer 38401) znajdujący się w pobliżu nie jest i nie był nigdy punktem 111t. Powołując się na te wyjaśnienia skarżący zakwestionowali opinię biegłego, której załącznik – szkic graniczny - stanowił podstawę dokonanego w sprawie rozgraniczenia według kryterium stanu prawnego.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 5 stycznia 2012 r. Sąd Okręgowy wyjaśnił, że skarga uczestników postępowania o rozgraniczenie podlegała odrzuceniu, gdyż nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia (art. 410 § 1 k.p.c.). Skarżący powołali się wprawdzie na ustawową podstawę wznowienia w postaci późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których nie mogli skorzystać w poprzednim postępowaniu (art. 403 § 2 k.c.), w rzeczywistości jednak ich twierdzenia zawierały tylko zarzuty pod adresem opinii biegłego, kwestionujące prawidłowość dokonanych przez niego pomiarów.

W zażaleniu skarżący negują zasadność odrzucenia wniesionej przez nich skargi o wznowienie postępowania rozgraniczeniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. art. 403 § 2 k.p.c., mającym odpowiednie zastosowanie także w postępowaniu nieprocesowym (art. 13 § 2 k.p.c.), podstawą wznowienia może

być późniejsze wykrycie okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Muszą to być okoliczności faktyczne lub środki dowodowe istniejące już w czasie trwania prawomocnie zakończonego postępowania, ale stronie wówczas nieznane i tym samym niemożliwe do wykorzystania przez nią. Zarazem muszą one dotyczyć podstawy faktycznej żądania albo uzasadniać obronę przed żądaniem. Jednocześnie nie uwzględnia się tu okoliczności wynikających już z materiału procesowego, jeżeli zostały one pominięte przez stronę na skutek opieszałości, zaniedbania, zapomnienia lub błędnej oceny potrzeby ich powołania (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2009 r., III CZ 52/09, niepubl.). Nie wystarcza przy tym samo sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający art. 403 §2 k.p.c. Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecnictwem, samo sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401-404 k.p.c. nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli już z jej uzasadnienia wynika, że przytoczona podstawa w rzeczywistości nie występuje (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 października 1999 r., II UKN 174/99, OSNP 2001, nr 4, poz. 123, z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CZ 50/05, LEX nr 533865, z dnia 15 września 2005 r., II CZ 78/05, LEX nr 453799, z dnia 18 maja 2006 r., IV CZ 36/06, LEX nr 1102676, z dnia 5 lutego 2009 r., I CZ 4/09, niepubl.). Należy jednak zaznaczyć, że odrzucenie skargi dlatego, że już z samego jej uzasadnienia wynika, iż przytoczona podstawa wznowienia nie występuje, jest możliwe tylko wtedy, gdy nie zachodzą w tym względzie żadne wątpliwości (art. 410 § 2 k.p.c.).

Pismo otrzymane w dniu 21 września 2011 r. przez skarżących od Zakładu Usług Geodezyjnych z wyjaśnieniami dotyczącymi wyników modernizacji ewidencji gruntów w zakresie obejmującym sporne działki nie może być niewątpliwie uznane za taki środek dowodowy, o jakim mowa w art. 403 § 2 k.p.c. Pismo to powstało – w odpowiedzi na zapytanie E. D. – już po prawomocnym zakończeniu postępowania o rozgraniczenie, jak zaś wyżej wyjaśniono, w art. 403 § 2 k.p.c. chodzi o środki dowodowe istniejące już w czasie trwania prawomocnie

zakończonego postępowania, a stronie wówczas jedynie nieznanie i tym samym niemożliwe do wykorzystania przez nią.

Pismo to nie wskazuje również na odpowiadające wymaganiom art. 403 § 2 k.p.c. okoliczności faktyczne. Według ustaleń Sądu Rejonowego, które Sąd Okręgowy uczynił podstawą swego rozstrzygnięcia, w dniu 13 marca 1978 r. dokonano podziału nieruchomości stanowiącej działkę nr 5/3. Wydzielono z niej działki nr 5/6 i nr 5/7. Granica pomiędzy nimi biegła m.in. przez punkt 111t. Ustalenie tej granicy nastąpiło w odniesieniu do punktów scaleniowej osnowy geodezyjnej, uwzględnionych następnie przez biegłego w opinii sporządzonej na potrzeby niniejszej sprawy. Tak odtworzony stan prawny spornych nieruchomości stał się podstawą ich rozgraniczenia (art. 153 k.c.). Wyjaśnienia Zakładu Usług Geodezyjnych informowały jedynie o tym, że podczas modernizacji ewidencji gruntów i budynków punkt 111t. nie został odnaleziony. Stąd jednak nie wynika – jak trafnie wyjaśnił Sąd Okręgowy – niemożność ustalenia granicy spornych nieruchomości według kryterium stanu prawnego na podstawie dokumentów sporządzonych na potrzeby podziału tej nieruchomości, w której skład one uprzednio wchodziły. To prowadzi do wniosku, że nieodnalezienie punktu 111t. choćby nie było uczestnikom wiadome przed prawomocnym zakończeniem postępowania rozgraniczeniowego, nie stanowi okoliczności, która mogłaby mieć wpływ na wynik sprawy, tak jak tego wymaga podstawa wznowienia określona w art. 403 § 2 k.p.c.

Odrzucenie skargi uczestników przez Sąd Okręgowy nie nastąpiło zatem z naruszeniem art. 403 § 2 oraz art. 410 § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. postanowił jak w sentencji.